

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

4° Dij 5008 (7)

DE SCIENTIA

DEI, ET DE PRAEDESTI-
NATIONE THESES B.L.

PARTITÆ.

QVÆ PRO CONFEREN-

DIS THECLOGICI DOCTORATVS

insignibus Reuerendo & Clarissimo viro Domino PETRO
STEVARTIO Leodio, SS. Theologia Licentiatu, Pro-
tonotario Apostolico, & ad D. MAVRITIVM

Ingolstadij Parocho, die 22. Octo-
bris disputabuntur;

PRÆSIDE ET PROMOTORE

R. P. GREGORIO DE VA-
LENTIA SOCIETATIS IESV,
SS. THEOLOGIÆ D.

RESPONDENTIBVS

AD POSTERIOREM QVIDEM PAR-
TEM DE PRAEDESTINATIONE, EODEM REVE-
rendo & clarissimo Domino CANDIDATO: ad priorem autem Re-
verendo & doctissimo viro M. LAVENTIO EISZEPHIO
Frisingeni, SS. Theologia Baccalaureo Formato,
& ad eiusdem dñi Mauritiū a-
dem Cooperatorem.

INGOLSTADII,
Ex Officina Typographica DAVIDIS SARTORII.

A N N O
M. D. XXCIV.

QVÆSTIO EXPECTATORIA,
DE SCIENTIA ET
PRAESCIENTIA DEI.

VM VEL TENVITER ALI QVID
descientia Dei scire per se pulchrum sit; nec Secta-
rij defuerint qui hoc etiam loco Theologico ad op-
pugnandam hominis libertatem sint abusi; haud
inutiliter queritur, quid de scientia Dei sit ortho-
doxè sciendum.

T H E S I S . I.

*Vt DEVS maximè immaterialis & illimitatus est, ita maxi-
ma & perfectissima sciētia est praditus. Nec verò aut insitis aut ad-
uentitiis rerum formis intelligibilibus ad sciendum is indiget, cùm
infinita ipsius essentia res omnes longè perfectius ei ad intelligēdum
represeñet, quām possint omnino facere vlla species intelligibiles.*

2. *Ac quoniam DEI substantia nequaquam, ut anima nostra, sci-
entia aliquo habitu perfici potest, fatendum est, scientiam qua est in
DEO non esse re ipsa nisi Dei essentiam. Ita cùm infinite perfecta sit,
minimè vel secundum sucessionem, vel secundum causam & effe-
ctum est discursura; sed omnia simul DEVS intelligit: Et quidem
absq; predicati & subiecti compositione: Quo sit ut sine enuncia-
tionum usu habeat scientiam enunciabilium.*

3. *Sed neq; est eascientia vlo modo variabilis, quasi fieri posset ut
DEVS aliquando ignorauerit quod postea sciat: vel ignoret quod sci-
uit aliquando. Non hoc euenit DEO: quin semper sciuit & sciet, quic-
quid illud est rei quod scit aliquando.*

4. *Porro scientia DEI non speculativa tantū, aut tantum pra-*

A 2. Et

Theses

Etica; sed ut refertur quidem ad creaturas tum speculativa, tum practica censeri debet: ut autem refertur ad ipsum D E V M speculativa est tantum.

5. Cognoscit autem D E V S se per se ipsum tam perfectè quam est in se cognoscibilis, hoc est, summè & perfectissime. Ut verissimè dixerit Apostolus: Scrutari DEI spiritum etiam profunda DEI: & Apostolum Theologi sequuti, D E V M comprehendere se ipsum.

6. Atq; ad hanc tam perfectam cognitionem, qua D E V S scipsum cognoscit, etiam pertinet ut cognoscat res alias extra se, qua ab ipso tanquam à prima causa dimanarunt.

7. Nec tamen eas cognoscit per speciem ipsarum propriam, quam illi sicut nobis imprimant, sed per infinitam suam Essentiam, speciei munere (remota imperfectione) fungentem. Quo duntaxat sensu illud admitti debet quod Theologi quidam dicunt, D E V M intelligere res alias non in ipsis, sed in se ipso. Nec enim dubitari potest quin secundum esse, quod in re ipsa creatura habent, cognoscantur à D E O: & quidem non tantū secundum communia, sed etiam secundum propria earum prædicata, atque adeo secundum individuas quoque atq; singulares rationes.

8. Iam earum quidem rerum que actu vel sunt, vel fuerunt, vel futura sunt, scientiam visionis: earum vero quae nec fuerunt, nec sunt, nec erunt, sed tantum sunt possibles, scientiam simplicis intelligentiae rectè dicitur D E V S habere. Quanquam illud esse rerum possibile nihil est re distinctum ab esse illarum causarum que res eiusmodi possent producere.

9. Cognoscit igitur D E V S scientia visionis quicquid omnino in omni eternitate futurum est, atque adeo cogitationes omnes & affectiones tum hominum, tum Angelorum, que in infinitum in illa eternitate multiplicabuntur: Et quidem simul ex parte sui unico q; actu eas agnoscit, licet multitudo illa cogitationum per se non nisi successivè sit futura.

10. Nec

De scientia Dei.

10. Nec res bonas modò, sed ipsa etiam mala qua possunt accidere rebus bonis DEVS cognoscit, nempe cum cognoscit bonum aliquod debere inesse rei, quod rei non inest.

11. Quod autem Scriptura significat, DEVM non scire vel vide-re mala, id non nisi secundum scientiam quandam approbationis accipiendum est.

12. Sed nimirum hoc loco potissima difficultas est quemadmodum defendi debeat, res etiam futuras natura sua contingentes, antequam fiant (ut scriptura certissime tradit) DEO esse perspectas; Idque certò & infallibiliter. Quidam Theologi fundamentum huius assertionis in eo ponunt, quod res omnes secundum suum esse proprium & reale iam inde ab aeterno in instanti (ut aiunt) aeternitatis coextiterint DEO. Que speculatio Theologis aliis magni nominis valde improbatur, nec nobis sanè aut ex mente D. Thome (ut non nulli putarunt) aut vera videtur.

13. Nec verò eam vim habet id quod alioqui rectè ab omnibus conceditur, omnes res fuisse & esse semper in aeternitate praesentes DEO. Hoc enim non ratione alicuius coexistentia sempiterna illarum cum DEO, sed ratione perennis scientia DEI, qui nunquam non omnia in conspectu habet, accipiendum est.

14. Quare afferimus, certam & infallibilem scientiam futurorum contingentium in DEO satis superq; defendi posse duobus fundamentis constitutis quorum utrumq; est firmum. Alterum est, omnē illam perfectionē cognitionis quae in DEO est quācum res ipsa contingens est præsens (atq; adeo totam ipsam cognitionem rei contingentis) fuisse prorsus in eodem iam inde ab aeterno quācum res contingens fuit futura. Alterum est, quod res contingens coexistat, vel aliquando coextiterit cognoscendi eam certò & infallibiliter, id quidem nequam esse rationem qua per se res contingens obiectum est certa & infallibilis cognitionis: sed tantum esse conditionem quandam sine qua nec homines nec Angeli (cum natura limitata sint) possunt rem contingentem certò cognoscere.

Theses

15. Ex his intelligi debet, D E V M non minus certò rem contin-
gentem cognoscere quando est futura, quam quando est præsens; si-
quidem utroq; tempore eandem in se ipse perfectionem cognitionis
habet; nec indiget in hoc genere, (sicut nec in multis aliis, cùm sit
infinita perfectionis) ea conditione quam creaturis intelligentibus
in cognoscendos contingentes imposuit.

16. Est autem certa & infallibilis hac cognitio futurorum con-
tingentium in D E O, non quatenus ea ille cognoscit ut sunt in po-
tentia causa contingentis vel libera; sed ut ea prorsus videt ut e-
runt in se ipsis secundum esse suum reale quod habebunt quando e-
xistent in tempore.

17. Ex quo præterea intelligi potest, quemadmodum hac diuina
cognitionis certitudo non tollat contingentiam effectuum, aut liber-
tatem in agendo nostram, ut Stoici veteres & noui fixerunt.
Etenim contingentia D E V s cognoscit sicut in se ipsa sunt, hoc est,
ita ut ipsa contingent. Duo autem habent qua ratione sunt & con-
tingunt. Alterum, quod ita sunt ut absolute tamē potuerint non esse;
ob contingentiam videlicet vel libertatem causā ad agendum:
ex quo & contingentia & libera nominantur. Alterum, quod ex hy-
pothesi quidem, hoc est, postquam iam sunt, certò utiq; sunt, nec pos-
sunt simul non esse. Ex primo sequitur, cognitionem eam quae est in
D E O istiusmodi contingentium ut iam sunt, esse prorsus illorum ut
sunt contingentia, atq; adeo minimè tollere contingentiam illorum,
sed eā respicere potius tanquam suū objectum. Ex secundo sequitur
eandem ipsam cognitionem esse certam, siquidem est de objecto quā-
tenus in re ipsa iam est certum.

18. Quod si id objectum non fuisset (sicut absolute quidem potest
non fuisse) non inde sequeretur, cognitionem D E I quae est de illo, fal-
sam fuisse futuram; sed omnino non fuisse futuram de illo: Id quod
summè in hac tota materia est notandum.

19. Rectissimeigitur lib. 5. de Ciuit. D E I cap. 19. D. Augusti-
nus: Non propterea, inquit, nihil est in nostra voluntate, quia

D E -

De scientia Dei.

DEVS præsciuit quid futurum esset in nostra voluntate. Non enim qui hoc præsciuit, nihil præsciuit. Porro si illa qui præsciuit quid futurum esset in nostra voluntate, non utique nihil sed aliquid præsciuit, profecto & illo præsciēte est aliquid in nostra voluntate. Quocirca nullo modo cogimus, aut retenta præscientia DEI, tollere libertatis arbitrium; aut retento libertatis arbitrio, DEVUM (quod nefas est) negare præcium futurorum: Sed utrumq; amplectimur; utrumq; fideliter & veraciter confitemur.

QVÆSTIO VESPERTINA,

DE PRAEDESTINA- TIONE ET REPROBA- TIONE.

VONIAM VT DE LOCIS ALIIS THEO-
logicis, ita etiam de certitudine prædestinationis
falsò ac pernitosè his temporibus Sectarij docent,
non abs re quaritur, qua sit hac de re doctrina or-
thodoxa?

THEISIS I.

1. Prædestination propriè operatio quadam diuini intellectus est, qua in Beatitudinem mediis supernaturalibus certò consequendam diuinitus destinamus. Huius verò rei executio non sola intellectus diuini operatione sit, sed simul etiam operatione adiuncta diuina voluntatis.
2. Etsi autem latè parcent prædestinationis effectus, tamen ad tres illi omnes renegari possunt: nempe ad vocationem, Iustifica-

Theses

tionem & Glorificationem: ut non obscure Apostolus in Epistola ad Romanos significauit.

3. Porro Vocationem hic intelligimus efficacem, & Iustificationem eam, quae habeat perseverantiam (ut Theologi vocant) finalēm. Secus enim nec Vocatio, nec Iustificatio prædestinationis effectus erunt, sed prouidentia cuiusdam communis in genere supernaturalium.

4. Difficilis autem magna^q, questio est, num prædestination secundum quemlibet ipsius effectum, atq^z adeo etiam secundum efficacem Vocationem, habeat causam in ipso prædestinato? Nos negamus.

5. Et tamen nihilominus defendemus, in omnium esse potestate cum D E I auxilio (quod nemini hominum deest) consequi vitam aeternam, quantumvis illam nemo nisi ab aeterno prædestinatus consequetur.

6. Etenim est in nostra potestate cum D E I auxilio cooperari diuina vocationi & gratia finaliter. Qui autem id fecerit, is beneficio diuina prædestinationis salutem consequetur. Non quia cooperatio illa sit causa prædestinationis, sed quia est prædestinationis effectus certò cum suā causa connexus.

7. Ac interest plurimum inter has duas propositiones: D E V S non prædestinat nisi Q V I A P R A E S C I T coöperaturum diuina gratia finaliter. Et, D E V S non prædestinat nisi Q V E M P R A E S C I T coöperaturūm diuina gratia finaliter. Prior est falsa, posterior vera. Quos enim præscivit, prædestinavit conformati fieri imaginis filij sui.

8. Ita quamuis in eo, qui prædestinatur, caussa non sit cur prædestinetur; in eo tamen qui non prædestinatur, causa est cur non prædestinetur; Nempe quia non cooperatur. Ut verissimum sit illud dictum diuinum: Perditio, tua; tantummodo in me auxilium tuum. Et illud B. Augustini, lib. de bono persever. cap. 8. Qui liberatur gratiam diligit, qui non liberatur debitum agnoscit.

9. Hinc intelligi potest, perperam ratiocinari eos, qui cogitatione illa:

De prædestinatione.

illa: vel sūm prædestinatvs, vel non sūm prædestinatvs, &c. ad peccandum incitantur, & non potius inflammantur ad continuum pietatis studium.

10. Omnis enim ille prædestinatus est, qui diuina gratia coope-rans, finaliter erit expers peccati mortalis: nec est aliquis non prædestinatus, nisi quia finaliter deprehendetur in mortali peccato. Cūm igitur omni hora sis incertus, verum tunc futurus sit vita tua finis, abstineas (quod cum diuina gratia potes) a peccato mortali omni hora; ut si id feceris, nunquam non possis probabilius existi-mare, te esse potius ex prædestinatōrum quām ex non prædesti-natorum numero.

11. Quod autem penitus certum tibi non sit, qualis tandem in vita extremo sis futurus, vererisq; ne in peccato vitam finiturus sis; id tibi admodum est salutare: siquidem hac incertitudo & ti-mor incitare te potius vehementer debet, ut quod incertum tibi est, & ex tecum diuina gratia pendet, id ture rectè semper vivendo cer-tum, euentu ipso, facias. Certissimum enim est, nunquam te vitam male finiturum, si semper rectè vixeris.

12. Hac ratio & vis est illius D. Petri præcepti: Satagit ut per bona vestra opera certam vestram vocationem & electionem fa-ciatis. Et illius D. Pauli: Cum metu & tremore salutem vestram operamini. Denique beatum pronunciat Spiritus sanctus eum, qui semper viuit isto modo pauidus.

13. Ab hac vero beatitudine longissimè absunt iij Sectarij, qui prædestinationem ideo etiam certam esse voluerunt, quia unusquisque posset ac debeat certa fide, sine omni hesitatione credere, se esse è numero prædestinatōrum. Id enim nemo nisi vel reuelatio-nem peculiarem habeat, vel certè leuisimmas sit, sicut sunt planè in hac re Sectarij, potest absque formidine sibi de se persuadere: cùm omnia in futurum seruentur incerta. Potest tamen ea de re haud-quaquam leuis conjectura fieri. Ut rectè dixerit Bernardus, non ab-

Theses

absque testimonio consolationis D E V M in hac vita electos se-
os reliquise.

14. Neque etiam ideo certa prædestinatio dicitur, quia nun-
quam prædestinatus possit mortaliter peccare, ut contra ex-
pressa scriptura sacra testimonia quidam despuerunt, sed quia certè
sunt omnino illius effectus: & certus etiam est prædestinatiorum nu-
merus, licet D E O soli cognitus.

15. Quod autem ad parvulos attinet, porro defendemus, nul-
lam esse iniuriam in D E O, etiam si ob originale peccatum eos
reprobet quibus Christi redemptoris beneficium quocunque tan-
dem casu non applicatur.

16. Iam vero reprobatio propriè, diuini etiam intellectus ope-
ratio est, qua D E V S constituit reproborum peccata permittere, &
ob illa eos à regno cœlesti excludere, in aeternumque punire. Id
quod operatione etiam diuina voluntatis fit suo tempore.

17. Effectus reprobationis tantum sunt duo: Permissio pecca-
torum (quatenus arcano iustoque iudicio D E V S nec impedire,
nec delere efficaciter ea vult) & reproborum punitio: Indura-
tio enim & excacatio ad illam permissionem reuocantur. Pecca-
ta autem reprobi non effectus, sed causa reprobationis censeri de-
bent.

18. Cum vero D E V S ex gratia specialissima omnes eos, quos
iustè alioquin reprobat, vel præsernare vel expiare à peccatis,
atque adeo prædestinare posset; (sicut & quosdam isto singulari-
modo prædestinat) in salam D E I voluntatem, arcanumque illi-
us consilium tanquam in causam referri debet. Cur potius aliquos
sic prædestinet, quam alios quos reprobat: nec ex parte ipsorum
reproborum huius rei ratio reddi potest. Rectè enim D. Augu-
stinus: Quare hunc trahat & illum non trahat, noli velle iudica-
re si non vis errare.

15. Non

De prædestinatione.

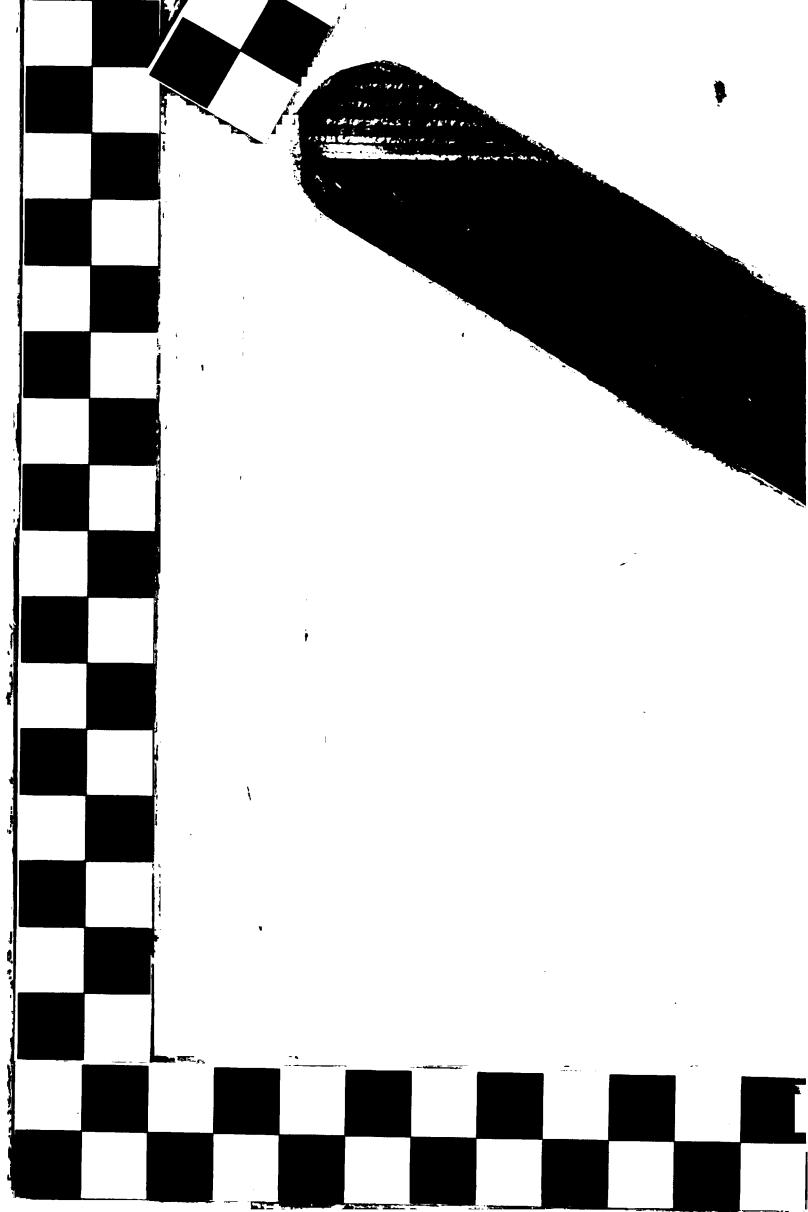
19. Non igitur comparatione facta, sed absolutè tantum, est in reprobis causa cur & non prædestinentur & reprobentur. In prædestinatis autem nullo modo causa inest cur prædestinentur, sed soli misericordia DEI summum id beneficium ferre debent acceptum. Atque ita plenitudo diuina præscientia (ut D. Augustinus lib. de prædestinatione & gratia cap. 13. loquitur) in alios manante iustitia, in alios gratia profluente completur.

Theses has typis & publica disputatione dignas iudico:

ALBERTVS HVNGERUS, SS. Theol. D. Professor & Pro cancellarius in Academia Ingolstadiensi.

Digitized by Google

Digitized by Google